

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูสาธารณสุข ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูสาธารณสุข และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนระหว่างครูสาธารณสุขที่มีวุฒิทางการศึกษาทางด้านสุขศึกษากับครูสาธารณสุขที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพยาบาล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูสาธารณสุข โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 308 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.96 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า t (t -test) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของครูสาธารณสุข โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ครูสาธารณสุข โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี วุฒิกการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสุขศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสาธารณสุข ระดับมัธยมศึกษามากกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมทางด้านสาธารณสุข 1 ครั้ง และต้องรับผิดชอบงานห้องพยาบาลนอกเหนือจากการสอนวิชาสาธารณสุข ครูสาธารณสุขส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการนิเทศและต้องการให้มีการนิเทศจากวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขมากที่สุด
2. ความต้องการการนิเทศด้านต่าง ๆ ของครูสาธารณสุข ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยแยกเป็น 7 ด้านตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุดเรื่อง การจัดอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร นอกนั้นมีความต้องการในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุดเรื่อง การแนะนำเอกสารหรือคู่มือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกนั้นมีความต้องการในระดับมาก

2.3 ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์การสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่นคือ เรื่องการแนะนำแหล่งวิทยากรและสื่อการสอนทางด้านสุขภาพ

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่นคือ เรื่องเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตรและตัวอย่างหรือรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตรที่ถูกต้อง

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่นคือ เรื่องการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลทางการปฏิบัติ

2.6 ด้านรูปแบบการจัดการนิเทศ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุด เรื่องการจัดให้ไปทัศนศึกษาและดูงาน นอกนั้นมีความต้องการในระดับมาก

2.7 ด้านคุณสมบัติผู้ให้การนิเทศ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่น คือ ต้องการผู้นิเทศที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการนิเทศวิชาสาธารณสุข

3. การเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศระหว่างครูสาขารัฐที่มีวุฒิ การศึกษาทางด้านสุศึกษา และครูสาขารัฐที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพยาบาล

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูสาขารัฐ ที่มีวุฒิ การศึกษาทางด้านสุศึกษาและครูสาขารัฐที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพยาบาล พบว่าทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู สาขารัฐที่มีวุฒิสุศึกษา มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูสาขารัฐที่มีวุฒิพยาบาล ดังนี้

1. การแนะนำวิธีการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ
2. การทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้
3. การแลกเปลี่ยนสื่อการสอนซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องความต้องการการนิเทศการสอนของครูสาขารัฐใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูสาขารัฐ

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาขารัฐมีความต้องการการนิเทศ ด้าน การใช้หลักสูตรโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีความ ต้องการนิเทศมากที่สุด คือ การจัดอบรมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชา สาขารัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ ฤทธิสาร (2528) ที่พบว่าครูสุศึกษา มีปัญหาเรื่องไม่ได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรวิชาสุศึกษา ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งทำให้มีปัญหาและต้องการการนิเทศมากในเรื่องดังกล่าว และ สอดคล้องกับ ปราณี วันธงชัย (2530) และจุไรรัตน์ แพรวพราว (2532) ที่พบว่าครู สุศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ต้องการให้มีการนิเทศอบรมการสอนสุศึกษา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสุศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ครูสาขารัฐส่วนใหญ่มีความ

ต้องการการนิเทศมากในเรื่องดังกล่าว เป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอ ในเรื่องการใช้หลักสูตรสาขาวิชาชีพ การประสานงานทางด้านการใช้หลักสูตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้กับครูสาขาวิชาชีพ ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ครูสาขาวิชาชีพมีความต้องการให้มีการอบรม เรื่องหลักสูตรวิชาสาขานอกสาขากับการเรียนการสอนในวิชานี้มาก

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาขาวิชาชีพมีความต้องการการนิเทศ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าครูสาขาวิชาชีพมีความต้องการนิเทศมากที่สุดในเรื่อง การแนะนำตำรา เอกสารหรือคู่มือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า สาเหตุที่ครูสาขาวิชาชีพมีความต้องการในเรื่อง ตำรา เอกสารหรือคู่มือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากวิชาสาขานอกสาขาคือ วิชาเปิดใหม่และตำรายังมีไม่ครบทุกรายวิชา ประกอบกับเอกสารประกอบอื่น ๆ สำหรับวิชานี้ยังไม่มีระบุชัดเจน ทำให้ครูสาขาวิชาชีพไม่ทราบแนวทางและวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลดังที่ตั้งใจไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว ไทยสิทธิ์ (2533) ที่พบว่าครูอนามัยโรงเรียนมีความต้องการการนิเทศมากที่สุดในเรื่องการพิจารณาเลือกแบบเรียนสู่ศึกษา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาสาขานอกสาขามุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสุขภาพ ครูจำเป็นต้องมีวิธีการสอนที่เหมาะสม เข้าใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจึงมีความต้องการการนิเทศในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528) ที่พบว่าครูผู้ศึกษาต้องการการนิเทศมากในเรื่องเทคนิคและวิธีสอนให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพและการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมและน่าเรียน ตลอดทั้งการเตรียมการสอนและการให้งาน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาขาวิชาชีพมีความต้องการการนิเทศ ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าความต้องการการนิเทศมากที่สุด โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการการนิเทศมากที่สุดคือ เรื่องการแนะนำแหล่งวิทยาการและสื่อการสอนด้านสุขภาพและเรื่อง การเลือกสื่ออุปกรณ์ทดแทนตลอดจนการสร้างสื่ออุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528) ที่พบว่าครูผู้ศึกษาต้องการการนิเทศมากในเรื่องเกี่ยวกับ

แหล่งวิทยาการและวัสดุทางสุขภาพ การผลิต การเลือกใช้วิธีการใช้ ตลอดจนการเก็บรักษาและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอนและผลสรุปของการสัมมนาครูพลานามัย ของหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2 (กรมพลศึกษา, 2527 อ้างถึงใน อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม, 2528) พบว่า ครูผู้ศึกษาต้องการรายชื่อแหล่งค้นคว้า และอุปกรณ์การสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ในปลายปีการศึกษา 2528 ภายหลังจากที่ได้ประกาศใช้หลักสูตรนี้แล้ว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการสำรวจข้อมูลจากโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาสาธารณสุข พบว่าโรงเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนหนังสือประกอบการเรียนและโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ (กรมวิชาการ, 2528 อ้างถึงใน นัฐติยา ยุทธะนันทน์, 2530) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า สาเหตุที่ครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศมากในเรื่องสื่ออุปกรณ์ เนื่องจากงบประมาณแต่ละโรงเรียนที่จะจัดให้กับวิชาสาธารณสุขมีน้อย ประกอบกับสื่อทางด้านสาธารณสุขมีราคาแพง จึงทำให้ไม่สามารถจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์การสอนในการสอนวิชาสาธารณสุขได้ตามต้องการและครูผู้สอนขาดความรู้และเทคนิคในการจัดทำสื่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐติยา ยุทธะนันทน์ (2530) ที่พบว่า ครูสาธารณสุขส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพยาบาลเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครูมาก่อน จึงทำให้มีปัญหในการที่จะผลิตสื่อใช้เอง โดยครูคิดว่าเป็นการยากเกินความสามารถที่จะปฏิบัติได้

1.4 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตรโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความต้องการการนิเทศมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่น คือ เรื่องเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดและตัวอย่างหรือรูปแบบวิธีการจัด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ครูสาธารณสุขมีความต้องการมากในเรื่องดังกล่าวเนื่องจากครูสาธารณสุขส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ที่จะจัดกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตร จึงต้องการให้ผู้นิเทศจัดทำเอกสาร คู่มือในการจัด เพื่อจะได้ทราบถึงหลักการและวิธีการจัดกิจกรรมพิเศษซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ไกลสิทธิ์ (2533) ที่พบว่าครูอนามัยโรงเรียนต้องการคู่มือและเอกสารให้ความรู้ในการจัดและดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียน เพื่อได้ทราบถึงหลักและวิธีการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนอย่างมีรูปแบบที่ถูกต้องและเหมาะสมในแนวเดียวกัน นอกจากนี้เอกสารหรือตัวอย่างรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมพิเศษจะเป็น

การสะดวกรวดเร็วสำหรับครูสาธารณสุขในการเรียนรู้และนำมาปฏิบัติโดยไม่ต้องเสียเวลามาก ซึ่งครูสาธารณสุขสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารและรูปแบบวิธีการจัดที่ศูนย์ฯ จัดมาให้

1.5 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความต้องการการนิเทศมากที่สุด คือ ข้อที่ค่าเฉลี่ยของความต้องการการนิเทศมากกว่าข้ออื่น คือ เรื่องการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหน้าที่ครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลด้านปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูสาธารณสุขส่วนใหญ่มักจะใช้การวัดและประเมินผลวิชาต่างๆ ในด้านความรู้และความจำเท่านั้น และครูสาธารณสุขส่วนที่จบมาทางด้านสายการศึกษา ก็ยังคงยึดรูปแบบการประเมินผลในวิชาเดิมอยู่ ส่วนครูสาธารณสุขที่จบทางด้านพยาบาล ขาดความรู้และทักษะในการวัดและประเมินผลเนื่องจากไม่ได้เรียนมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมพงศ์ เรืองศรี (2530) ที่พบว่า ครูสุขศึกษามีปัญหาการวัดผลทางด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ในข้อที่ว่า การวัดผลปฏิบัติต้องใช้เวลามาก คาบการเรียนมีน้อย ทำให้การวัดผลปฏิบัติทำได้ไม่ทั่วถึงและขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติในบทเรียน และสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนนอกเวลาทำได้ยาก แต่หลักสูตรของวิชาสาธารณสุขมุ่งเน้นให้นักเรียนปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นครูสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ของการวัดและประเมินผลทางด้านการศึกษาเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การเรียนการสอนวิชาสาธารณสุขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีปัญหาน้อยที่สุด

1.6 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาธารณสุขมีความต้องการการนิเทศ ด้านรูปแบบการจัดการนิเทศโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความต้องการการนิเทศมากที่สุด คือ เรื่องการจัดให้ไปทัศนศึกษาและดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ แก้วเศษ (2530) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกิจกรรมการนิเทศมากที่สุด การจัดทัศนศึกษา ดูงานโรงเรียนตัวอย่าง และสอดคล้องกับ จุไรรัตน์ แพรพราช (2532) และ กิ่งแก้ว ไทสิทธิ์ (2533) ที่พบว่า ครูสาธารณศึกษาโรงเรียนเอกชน และครูอนามัยโรงเรียนรัฐบาลมีความต้องการการนิเทศด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศอยู่ในระดับมาก และเรื่องที่ครูสาธารณศึกษาและครูอนามัยต้องการการ

นิเทศมาก คือ จัดให้ไปศึกษาและดูงาน และยังสอดคล้องกับ สุชาดา จันทร์ทอง (2530) ที่พบว่า กิจกรรมการนิเทศที่ครูผู้รับผิดชอบต้องการมาก คือ การทัศนศึกษาโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูสาขาวิชาส่วนใหญ่ต้องการการนิเทศทางด้านทัศนศึกษาและดูงาน เนื่องจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการนิเทศ ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาสาขาวิชา ดังนั้น การไปทัศนศึกษาดูงาน จึงเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับตัวครูผู้สอนโดยตรง ที่จะให้เห็นสภาพความเป็นจริงและสามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสถานการณืของครูผู้สอนเองได้ ดังที่ สุชาติ โสมประสูร (2526) กล่าวว่า "การเยี่ยมโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมากในเรื่องเทคนิคของการนิเทศ และหากที่จะหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้"

1.7 จากผลการวิจัย พบว่าครูสาขาวิชาสอนมีความต้องการการนิเทศ ด้านคุณสมบัติผู้ให้การนิเทศโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่สำคัญและมีค่าเฉลี่ยของความต้องการมากที่สุด คือ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการนิเทศวิชาสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ แพรพพราย (2530) ที่พบว่า ครูผู้สอนศึกษาในโรงเรียนเอกชนมีความต้องการผู้นิเทศที่มีคุณสมบัติ มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการนิเทศวิชาสาขาวิชา และงานวิจัยของกิ่งแก้ว ไทยสิทธิ์ (2533) ยังพบว่าคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศที่ครูอนามัยโรงเรียนต้องการมากที่สุด คือสามารถช่วยเหลือให้ค่าปรึกษา มีความรักและเต็มใจในงานนิเทศ มีสุนทรีย์และสุปฏิบัตที่ดี ความเป็นประชาธิปไตย และมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูสาขาวิชาสอนมีความต้องการการนิเทศด้านนี้มากที่สุดทุกข้อ เนื่องจากการนิเทศวิชาสาขาวิชาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาสาขาวิชาโดยตรงมีน้อยมาก ทำให้ครูสาขาวิชาประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาก จึงทำให้มีความต้องการการนิเทศสูงมาก ดังนั้นบุคคลที่จะทำหน้าที่นี้เทศ ควรมึคุณสมบัติที่เหมาะสมในด้านคุณลักษณะส่วนตัว คือมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาสาขาวิชา สามารถแก้ปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้กับครูผู้สอนได้อย่างดี มีประสบการณ์และผลงานเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน มีการแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบ ที่สำคัญคือ จะต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถและหมั่นเฝ้าหาความรู้วิชาการใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อสามารถนำไปนิตศการเรียนการสอนทางด้านสาขาวิชาได้อย่างเต็มที่

2. การเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศระหว่างครูสาธารณสุขที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านสุขศึกษากับครูสาธารณสุขที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพยาบาล พบว่าโดยส่วนรวมมีความต้องการการนิเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน พบว่า ครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาทางด้านสุขศึกษา มีความต้องการการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางข้อ โดยครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาที่มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูสาธารณสุขที่มีวุฒิปพยาบาล ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาที่มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูสาธารณสุขที่มีวุฒิปพยาบาล อาจเป็นเพราะครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาขาดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องของการดูแลสุขภาพอย่างแท้จริงจึงไม่สามารถกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับขาดตำราและคู่มือที่จะช่วยในการทำแผนการสอนได้

2. การแนะนำวิธีการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาที่มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูสาธารณสุขที่มีวุฒิปพยาบาล เนื่องจาก การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ จำเป็นต้องติดต่อขอความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านสาธารณสุข ซึ่งครูสาธารณสุขที่มีวุฒิปพยาบาลจะมีความคุ้นเคยและสามารถปฏิบัติได้คล่องตัวมากกว่า ส่วนครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาอาจไม่สามารถทำได้ เนื่องจากจบมาทางสายการศึกษา จึงไม่คล่องตัวในการติดต่อประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขดังกล่าว ทำให้ต้องการการแนะนำในเรื่องนี้มาก

3. การแลกเปลี่ยนสื่อการสอนซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาที่มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูสาธารณสุขที่มีวุฒิปพยาบาล เนื่องจากสื่อการสอนในวิชาสาธารณสุข ส่วนใหญ่จะมีราคาแพงและมีน้อย แต่ละโรงเรียนมักจะมีไม่ครบตามที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องขอยืมหรือแลกเปลี่ยนกันระหว่างโรงเรียนหรือยืมจากหน่วยงานทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งครูสาธารณสุขที่มีวุฒิสถศึกษาอาจจะไม่มีความรู้ในการติดต่อประสานงานขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานดังกล่าว

กล่าว รวมทั้งไม่ทราบวิธีการที่จะประยุกต์หรือสร้างสื่อขึ้นมาทดแทน เนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีใช้สื่อทางด้านสุขภาพที่ถูกต้องมากเท่าครูสาธารณสุขที่มีวุฒิพยาบาล จึงทำให้มีความต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนหรือยืมสื่ออุปกรณ์การสอนซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. เนื่องจากครูสาธารณสุขประสบปัญหาในการสอนและต้องการกรณีศึกษาในหลายเรื่อง หน่วยงานในเทศก์ กรมวิชาการ และกระทรวงศึกษาธิการ ควรร่วมมือกัน ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสาธารณสุข การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลวิชาสาธารณสุข อย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ครูสาธารณสุขมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานในเทศก์ควรจัดทำคู่มือครู ผลิตเอกสาร ซึ่งใช้ประกอบการสอน ในวิชาสาธารณสุขให้ครบทุกรายวิชา เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนวิชานี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. กลุ่มโรงเรียนควรจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนทางด้านวิชาสาธารณสุขขึ้น โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มโรงเรียนในสังกัด และหน่วยงานสาธารณสุขในการจัดหาและจัดทำ อุปกรณ์การสอนขึ้น และสำรวจแหล่งวิทยากรและแหล่งสื่อจากหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันในกลุ่มโรงเรียนเป็นการประหยัดงบประมาณและช่วยให้ครูสาธารณสุขสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. กรมวิชาการควร จัดอบรมสัมมนาผู้บริหาร เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญและสนับสนุนต่อการดำเนินงานทางด้านสาธารณสุขในโรงเรียน
5. กรมวิชาการควรเร่งจัดทำตำราและหนังสืออ่านประกอบ เพื่อเสริม การเรียนการสอนวิชาสาธารณสุขในทุกด้าน
6. หน่วยงานในเทศก์ควรจัดให้มีนิเทศวิชาสาธารณสุขที่มีความรู้ความสามารถ และชำนาญทางด้านสาธารณสุขอย่างจริงจัง เพราะในปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษาและกรมพลศึกษา จะมีนิเทศเพียงวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเท่านั้นทำให้ขาดกรณีศึกษา

งานทางด้านสาธารณสุข

7. กลุ่มโรงเรียนควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไข ในการเรียนการสอนวิชาสาธารณสุข เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ ให้ดียิ่งขึ้น

8. ในแต่ละโรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนในเรื่องการเรียนการสอนวิชาสาธารณสุขให้มากขึ้น

9. ในกลุ่มโรงเรียนควรจัดทำแผนปฏิบัติงานกับหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อจัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องการนิเทศหรือการสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพสาธารณสุขของครูสาธารณสุขทั่วประเทศ เพื่อนำผลการวิจัยมาวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสาธารณสุข

2. ควรมีการวิจัยในเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อวิชาสาธารณสุข ในความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อวิชานี้ จะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรวิชานี้ต่อไป

3. ควรมีการวิจัยในเรื่อง สภาพที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีพสาธารณสุข เพื่อจะได้ทราบว่าหลักสูตรนี้สามารถสนองจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย